

**NELSEKIME KADAU.
JANGIA LIETUVAI
DEKIME AUKAS TAU.
TOS FONDANI**

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

**KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTS**

CHICAGO, ILLINOIS, PENKTADIENIS, RUGPJUTIS (AUGUST) 9 D., 1918 M.
Entered as Second Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879.

METAI-VOL. III. No. 186

PAIMTA NELAISVEN 7.000 VOKIECIU

TALKININKAI EINA PIRMYN PIKARDIJOJ

Krinta miestai paskui miestus

**PAIMTA 7 MIESTAI; 100
ARMOTU.**

LONDONAS, rugp. 9.—Prancuzai su anglais pradėjo ofensyvą prieš vokiečius Pikardijoje, 25 mylių ilgio frontu, tarpe Albert ir Montdidier. Kai kuriose vietose pirmyn pasivarė per 6 mylias.

Paėmė 7 svarbius miestus—Moreuil, Morisel, Demuin, Ablancourt, Marcelave, La Motte-en-Sautent ir Morlancourt.

Be to paimta daugelis miestelių ir tukstančiai nelaisvių. Taip vakar vakare pranešė prancuzų ir anglų karės ofisai.

Anglai savo smarkiu veikimu pasiekė Harbonnieres, už 6 mylių į rytus nuo Villers-Bretonneux.

Iš viso paimta nelaisvėn savirš 7,000 vokiečių ir apie 100 didžiulių armotų. Nelaisvių vis daugiau ir daugiau prisiunčiama į užpakalines linijas, taip kad nespėjama jų suskaityti.

Prancuzams ir anglams ten vadovauja fieldmaršalas Haig. Prieš talkininkus veikia 14 vokiečių armija. Jai vadovauja gen. Hutier, kuris nieko negali padaryti prieš talkininkus.

Spėjama, kad kuomet dabar talkininkai išsijudins, tuomet jų negalės sulaikyti nei patšai Hindenburgas.

Kuomet talkininkai įsisiuos Pikardijoje, tuomet maršalas Foch ims pliekti vokiečius ir Soissons-Rheims fronte.

APLINKYBES PRIELANKIOS, SAKO PARYŽIAUS RAPORTAS.

Paryžius, rugp. 9.—Prancuzų ir anglų kareiviai pradėjo naują ofensyvą pietrytuose nuo Amiens, praneša karės ofisai. Ataka plėtojasi su prielankiomis aplinkybėmis.

ZEPELINŲ VADAS ŽUVO SU KELIAIS SAVO NARŠIAUSIAIS LAKUNAIS.

Amsterdam, rugp. 9.—Kapitonas Strasser, vienas iš Vokietijos geriausių vadų zeppelinų užpuolimuose, žuvo su savo pagalbininkais. Jisai vedė zeppeliną užpuolimą ant Anglijos rytinio pakraščio. Anglų armotos zeppeliną numušė. Krito į Šiaurines jures.

Paryžius, rugp. 9.—Iš karės lauko pranešama, kad stipriausias talkininkų smugis yra kreipiamas į generolo von Hutier'o 18-tą armiją.

**TALKININKAI STOVIO
OFENSIVOJE.**

**Dabar Pikardijoje mušami
vokiečiai.**

Londonas, rugp. 9.—Maršalas Foch vokiečiams nedavė laiko nei dvasios atsigręžti po smarkaus smugio Aisne-Marne fronte. Bet vėl juos užpuolė naujo fronto dalys. Naujoji ataka prasidėjo vakar plačiame fronte Pikardijoje, į rytus ir pietrytus nuo Amiens. Šioje atakoje dalyvauja prancuzų Pirmoji armija ir anglų ketvirtoji armija. Šią ofensyvą artimiausią dieną rektuoja fieldmaršalas Haig, anglų armijos vyriausias vadas.

Paryžius ir Londono ofisai pranešimai paskelbia pradžią naujosios atakos ir praneša, kad pradžioje labai gerai sekasi.

Vieta, kur naujoji ofensyvą pradėta, yra vieta geriausių vokiečių pasisėkimų eilėje į ofensyvą šiais metais. Šioj vietoj vokiečiai padarė pirmiausia savo pasekmingą ofensyvą prieš anglų frontą.

Talkininkų kareiviai dviejuose toli perdalytose karės fronto vietose laiko vokiečius užsiėmusius. Laimėjo keletą vietų, kurios atitęje gali but labai svarbios.

Upe Vesle fronte prancuzų ir amerikonių kareiviai pasekmingai persikėlė per upę, prisilaikydami penkių mylių fronto tarp Baisne ir Fismes. Šiaurėje nuo Rheims, rytiniame šios dalies gale, prancuzai nužengė pirmyn 400 žingsnių tarp geležinkelio, einančių į Leon ir Bethe.

Anglų kareiviai viršunė Lys kilylo pastumė priešakin savo linijas suvirš pusę mylios fronte apie penkių mylių tarp upių Lawe ir Clarence. Fieldmaršalas Haig nepraneša smarkių mušių. Todel matoma, kad vokiečių priešinimasi buvo visai silpnas.

Sutiko tvirtą spyrimąsi.

Ligi šiol maršalas Foch neperkėlė didžiū armijų ant šiaurinio Vesle kranto. Dalys, kurios persikėlė, yra išsitiesusios ant Rheims-Soissons vieškelio ir sutinka tvirtą vokiečių pėstininkų ir kulkasvaizdžių spyrimąsi. Amerikoni atėmusė keletą vokiečių kontratakų. Prancuzų ir amerikonių kareiviai dabar stengiasi išvartyti vokiečius iš žemų kalnelių, kurie randasi ant upės kranto.

Visame fronte tarp Soissons ir Rheims tęsiasi smarkūs artilerijų veikimai. Talkininkų

artilėrija pagelbėjo pėstininkams ant šiaurinio upės Vesle kranto, sunaikindama vokiečių pėstininkų užpuolimus. Vokiečių armotos, rodos, visos vidutinio kalibro. Tikima, kad jie didžiasias armotas turi ant šiaurinio Aisne kranto. Jeigu ta nuomonė teisinga, tai, reiškia, vokiečiai prisirengę atsitraukti ligi Aisne ir tenai sustoti.

Prancuzų judėjimas šiaurėje nuo Rheims dabar dar tik vietinis. Vienok mažiasias talkininkų šioje vietoje nužengimas pirmyn padidina pavojų vokiečių pozicijoms kampe, kurį upės Vesle ir Aisne padaro.

Vakaruose nuo Soissons, kitame fronto gale, vokiečiai pradeda rodyti nerviškumą ir padarė du netikėtus užpuolimus. Prancuzai istengė abudu atmūsti.

Veiklumas Lys kilyje.

Veiklumas Lys kilyje pradeda žymiai didėti. Anglų progresas tarp upių Lawe ir Clarence yra apylinkėse į pietrytus nuo St. Verant, viršunės nereguliario kilylo, ir žemumoje žemės dalyje šiaurvakaruose nuo Bethune. Vokiečių pozicija šioj vietoj nėra taip svarbi, kaip pozicija šiaurinėje kilylo pusėje aplink Mont Kemmel. Rytuose nuo Nieppe miško, į šiaurę nuo St. Venant, anglų sargybos paėmė 30 nelaisvių iš jų apkasų.

Šiaurėje nuo Somme, Pikardijoje, anglai atėmusė vokiečių pastangas žengti pirmyn ant Bray-Corbie kelio.

Judėjimai ant upės Vesle ir Flandrijoje, matomai, yra pradiniam laipsnyje. Turi praeiti maždaug kelios dienos, kol jų tikra reikšmė išaiškės. Inicijatyva, vienok, dar priklauso maršalui Foch.

ANGLAI NUMUŠA KETURI VOKIEČIŲ AEROPLANUS.

Londonas, rugp. 9.—Anglijos oro departemento ofisai pranešimas skamba:

„Numušta keturi vokiečių aeroplanai ir uždegta vienas. Per dvidešimt keturias valandas numesta ant vokiečių geležinkelio stočių ir kareivių stovyklų 24 tonos bombų. Kelios vietos uždegtos. Visi mūsų aeroplanai sugrįžo“.

SUV. VALSTIJŲ NUOSTOLIAI KARĖJE.

Vakar paskelbtame sąraše yra 345 pavardės.

Iš kareivių.

Zuvo mušiuose	131
Mirė nuo žaizdų	16
Mirė aeroplano nelaimėje	1
Mirė nuo kitokių nelaimių	5
Sužeistų	84

Iš marininkų.

Zuvo mušiuose	2
Mirė nuo žaizdų	1
Sužeistų	95
Pražuvo	10

PAŠAUKIAMA 130,207 VYRAI.

Washington, rugp. 9.—Vyriausybė pašaukia karės tarnybon daugiau 130,207 užsiregistruosius vyrų iš pirmojo skyriaus.

Iš Illinois valstijos šaukiama 4,000 vyrų.

Ligi šio mėnesio pabaigos jie visi turi būt surekrutoti.

NARDANČIOJI LAIVĖ NUSKANDINO DAR VIENĄ LAIVĄ.

New York, rugp. 9.—Pranešta, kad nardančioji laivė nuskandino Amerikos garlaivį Merak, 3,224 tonų intalpos, prie Hatteras priežemio. Vieną mažą valtį su aštuoniolika jurininkų dar nežinoma kur dingo. Kapitonas ir dvidešimt trys jurininkai išlipo Norfolk'e.

Garlaivis keliavo iš Amerikos uosto į Chile respublikos prielauką.

RUMUNIJOS VADAMS DAR ROSI KARŠTA.

Amsterdam, rugp. 9.—Rumunijos pasiuntinių butas vienbalsiai nusprendė apkaltinti M. Bratiano, buvusį premjerą, ir keturis jo kabineto narius. Taip praneša ofisai pranešimas iš Jassey.

Pasiuntinys Stroiet'as padavė rezoliuciją Rumunijos parlamente, kad buvęs premjeras su savo kabinetu būtų apkaltinti už įtraukimą Rumunijos karėn.

MAJ. GEN. GRAVES VES AMERIKONUS.

Washington, rugp. 9.—Sutvarkymai dėl pasiuntimo militarinės pagalbos čekų-slovakų armijai Siberijoje greitai taisomi. Gen. March, štabo viršininkas, pranešė, kad maj. gen. William S. Graves ves amerikonių armiją ir, kad amerikonių spēkų branduolis bus 27-tą ir 31-mą regulerės armijos regimentai.

Nepranešta, kiek didelės spēkos bus siunčiamos, nors gen. March pasakė, jog amerikonių kontingentas nebus didelis. Tas jo išsitarimas sutinka su laikino valstybės sekretoriaus Polk'o pasakymu, kad amerikonių spēkos susidės tik iš kelių tukstančių.

Yra žinoma, kad yra tariamasi apie išrinkimą viršiausio vado tarptautinei armijai, kuri keliauja Vladivostokan, arba vėliaus bus tenai išsiųsta. Gen. March pasakė, kad, kaip jis žinąs, vadas dar neišrinktas.

AMBASADORIUS FRANCIS IŠKELIAVO ARCHANGELSKAN.

Kanadalaska, rugp. 9.—Ambasadorius Francis ir talkininkų atstovai su savo štabais iškeliavo Archangelskan laivą, kuriuomi čia atkeliavo. Kada jie čia atvyko, visi laivai turėjo sovieto valdžios raudonąją vėliavą. Dabar jie vėl turi senąją Rusijos vėliavą. Jurininkai su tuo sutiko. Nes visi simpatizuoja su valdžia šiaurėje.

Nuvykę Archangelskan ambasadoriai nusprendė, ką toliaus veikti. Amerikos ambasadorius Francis villasi sugrįžti Vologdon, jeigu nebus pavojinga.

MAISTO IŠSIUNTIMAI PERVERSIJA KITUS.

Washington, rugp. 9.—Maisto administracija išdavė atskaitą maisto išsiuntimo už jurių birželio mėnesį. Pasirodo, kad išsiųsta 92,173,000 svarų jautienos ir 169,331,000 svarų kiaulienos. Pirm karės, talkininkams siųsdavo kas mėneno apie 1,066,000 svarų jautienos ir 41,531,567 svarus kiaulienos.

NAUJA VALDŽIA RUSIJOJE

Washington, rugp. 9.—Čia gauta oficialis pranešimas apie įkurimą naujos valdžios šiaurinėje Rusijoje. Žinią prisiuntė ambasadorius Francis iš Kandalaskos. Valdžią įkurė konstitucijonalis susirinkimas, kuriame dalyvavo atstovai iš Vologdos, Novgorodo, Kazanės, Samaros, Archangelsko ir Viatkos gubernijų.

NAUJOS VALDŽIOS PROKLEMACIJA.

KANDALASKA, rugp. 9.—Čionai įsikurusi nauja rusų valdžia paskelbė proklamaciją, kurioje sakoma, kad laikina valdžia turės savo laikiną sostinę Archangelske. Be to proklamacijos pradžioje pažy-

mima, kad bolševikų valdžia nuvertinama.

Toliaus sakoma, kad nauja valdžia gins nuo vokiečių ne tik šiaurinę Rusiją, bet ir visą rusų tautą.

Pravedama politikos ir tikybos laisvė, atnaujinama miestų dumos ir žemstvos ir šalies įstatymdavinė įstaiga arba parlamentas.

Naujoji valdžia stengsis atnaujinti ryšius su talkininkais.

Aišku, kad tuomi užduodama pirmas smugis bolševikams, kurie ilgai negalės atlaikyti. Dar pora tokių smarkesnių smugių, o tuomet Leninui su Trockiu prisieis dumti į Vokietiją, jei bus laiko.

AMERIKONAI ATRADO ROOSEVELT'O KAPĄ ARTI FERE.

Su Amerikonių Armija ties Vesle, rugp. 9.—Ant medinio kryžiaus prie kapo galo, šale miško prie miestelio Chamery, rytuose nuo Fere-en-Tardenois, atrasta toks parašas:

„Leit. Quentin Roosevelt, vokiečių palaidotas“.

Vokiečių laikraščiai jau senai pranešė, kad jie palaidojo lakuną leit. Q. Roosevelt'ą, kuris mušyje žuvo, netoli Chamery. Bet amerikonių jo kapą surado tik trečiadienį. Parašas ant kryžiaus yra angliškas.

PERSPĖJA NUO BULGARIJOS TAIKOS.

Athens, rugp. 9.—Anot Aleksandro Carapanoso, buvusio svetimžemių reikalų ministro, Bulgarija yra užsiėmusi taikos ofensyva vienu laiku su Vokietijos judėjimu ton pačion pusėn. Jisai sako, kad Bulgarija vartoja savo senovinius budus apgauti talkininkus, kad įgyti kiek galima didžiausias dalis kaimininių žemių.

DUONOS KAINOS PAKILMAS SUJUDINA AUSTRIJĄ

Londonas, rugp. 9.—Exchange Telegraph telegrama iš Zurich'o, Switzerland, praneša, kad didžiuosiuose Austrijos miestuose duonos kainų pakilo 116 nuoš. Iš to visur sukilo neužsiganėdinimas. Austrijos socialistų partija pasakiusi, kad prasti darbininkai negalės to pakėlimo užlaikyti. Laikomi protestų susirinkimai.

Londonas, rugp. 9.—Čia gauta žinių, kad prancuzai su anglais paėmė daugybę miestelių ir padarė gerą progresą Pikardijoje.

JAPONIJA MATO DIDŽIUS NUOTIKIUS SIBERIJOJE.

Londonas, rugp. 9.—Telegrama iš Tokyo laikraščiai Times sako:

„Nupuolimas geriausia akcija po pagarsinimo teksto valdžios proklamacijos apie tikslą Japonijos ekspedicijos Vladivostokan parodo, kaip vaizbos bendrovės Japonijos militarinius veikimus suprato. Spaudos patėmėjimai parodo, kad visur tikima, jog įvyks didesni veikimai, kaip čekų pagelbėjimas“.

Gen. Horvath Vladivostoke.

Daily Mail korespondentas rašo, kad militariniai ir politiniai veikimai padidėjo.

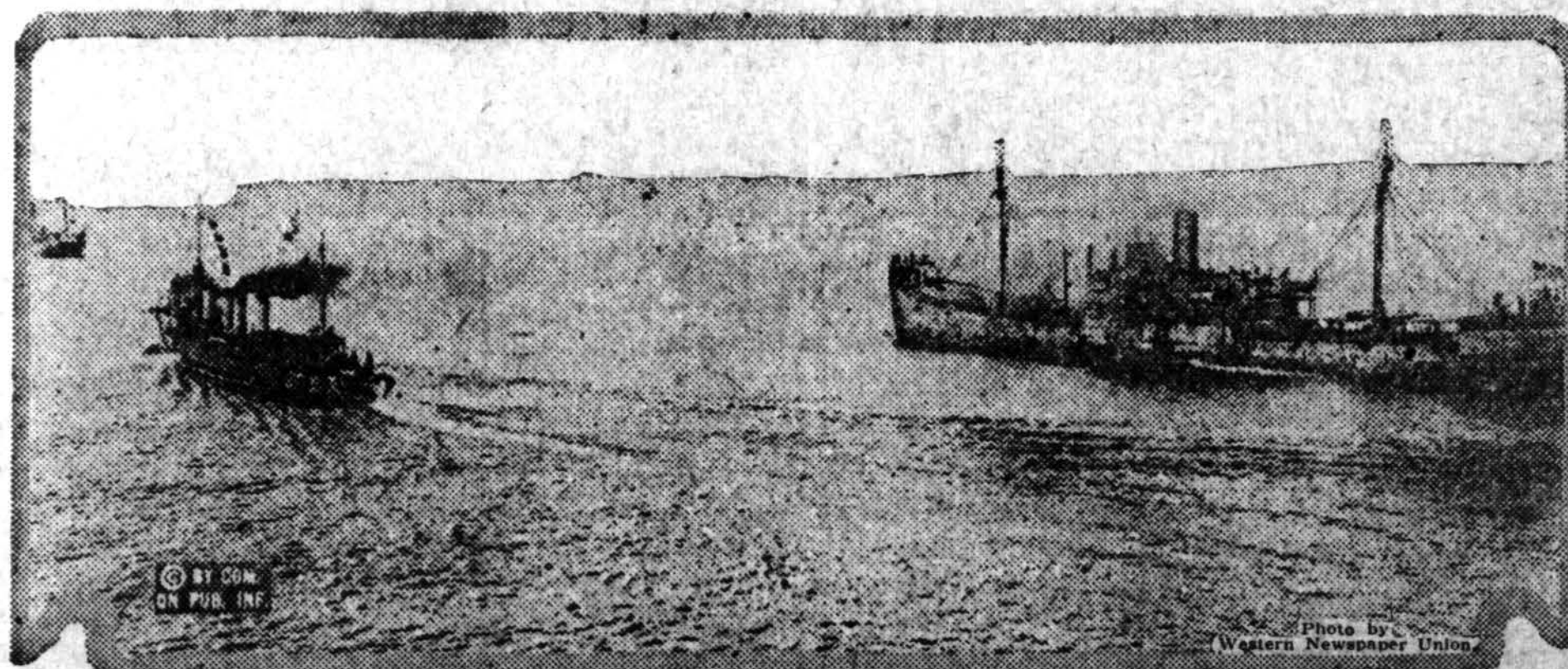
„Gen. Horvath'o buvimas čia yra tikra mįslė“ sako jis. „Visi mato, ką jis čia turi veikti. Bet jis savo užnamių neišreiškia. Talkininkų konsuliai vakar svarstė Siberijos valdžios prašymą patarpininkauti. Išrinko Japonijos konsulį, kad jisai nuo gen. Horvath sužinotų, ar negalima surengti prieteliškas diskusijas su jo priešininkais.“

„Anglijos ir Prancuzijos pasiuntinių patarėjai Pekine čionai atkeliavo. Jie matėsi su generolu Horvath'u. Yra suprantama, kad jie žadėjo jam duoti gerų patarimų ir patvirtinti talkininkų nusprendimą neremti jokios valdžios, kol dalykų stovis nebeis žmoneis išreikšti savo norą.“

Washington, rugp. 9.—Komisija, kuri svarsto naują \$8,000,000,000 mokesčių biolį, nutarė, kad teisėjai ir valstybių oficeriai mokėtų mokesčius. Idant nepasirodyti prielankūs vieniems, o kitiems ne, komisija reikalauja, kad ir prezidentas Wilsonas mokėtų \$24,000 j metus.

RUGPJUTIS 9, 1918.

Chicago ir apylinkės. — Šiandie nepastovus oras; vėliau; rytoj debesiuta ir šilčiau.

AMERIKONNIŠKI LAIVAI PRANCUZIJOS PAKRAŠČIUOSE.

"DRAUGAS"

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

Elina kasdien išskyrus nedėdimentus.

PRENUMERATOS KAINA:

Metams \$5.00

Pusmeti \$3.00

Perkant atskiras numeris po 2c.

Prenumerata mokasi išskaita. Lai-

kas skaitosi nuo užrašymo dienos,

ne nuo Naujų Metų. Norint permai-

nyti adresą, vadinasi reikia prisiųsti ir

senas adresas. Piniginį geriausia siųsti

išperkant krasoje ar ekspres "Money

Order" arba įdėdant pinigų į regi-

struotą laišką.

LITHUANIAN DAILY FRIEND

Published Daily except Sundays by

DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.

1806 W. 46th St., Chicago, Illinois.

Phone: McKinley 6114. Establ. 1908.

TERMS OF SUBSCRIPTION:

One year \$5.00

Six months \$3.00

Thursday's Edition \$2.00

At NEWS-STANDS 2c A COPY.

Advertising rates on application.

"Draugas" Publishing Co.

1800 W. 46th St., Tel. McKinley 6114 Chicago, Ill.

Penktadienis, Rugp. 9 d. Šv. Romanas,
šeštadienis, Rugp. 10, d. Šv. Laurynas,

PRIEMONĖS PRIEŠ NARDANČIAS LAIVES.

Nepaprastu faktu galima skaityti tai, kad Suv. Valsťijos Prancūzijos yra pasiūnčiusios suvirš 1,200,000 kareivių ir nepanešę nuostolių nuo vokiečių nardančių laivų. Tik su vienu garlaiviu "Tucania" pražuvo kiek daugiau šimto amerikonių. Be to, nardančios laivės nuskandino tris tuščius transportinius laivus, su kuriais žuvo keliolika amerikonių iš įgulos...

Tai ir viskas!

Už tokias gražias Atlantike pasekmes reikia padėkoti amerikoniškam ir angliškam karės laivynam. Šitie turi lengvuosius laivus, su kuriais patroliuojamas kiekvienas transportas su amerikoniška kariuomene. Apsaugai panaudojami ir hidroplanai. Vieni ir kiti neleidžia nardančioms laivėms prisitarti prie transporto.

Be šito, amerikonių ir anglių laivai pasinaudoja mikrofondektoriais. Tai prietaisai, su kurių pagalba iš toli nugirstama nardančios laivės plaukimas po vandeniu.

Pastaraisiais laikais tečiaus Anglija dar geriaus apsidraudė nuo nardančių laivų. Didelius jūrų plotus, ypač Šiaurinėje ir Vokiškoje jūroje, apsejo minomis, kurios sutrukdė laivėms ne tik plaukiojimą, bet ir susisiekimą su savo bazėmis. Vietomis dėl to minų laivės visai negali plaukioti.

Nestebėtina todėl, kad pastaraisiais laikais vokiečių nardančios laivės nieko gera nepadarė kaizerio autokratijos palaikymui. Užuot veikti prieš talkininkus, pastarųjų karės laivai vis daugiau sunaikina nardančių laivų.

Taip nors palengva, bet sistematiškai mažinamas nardančių laivų skaitlis ir jų kenksmingumas talkininkų reikalams.

U. S. Food Administration.
"O! Squire 'Tater' 'low he goin' to be mighty high king of the roost' 'mong garden sars folks. We alla kin eat him as a 'tater boiled, baked, fried, stewed, cooked wid cheese en day gettin' so, day make in inter flour, so's we kin 'substi-tute' him fo' wheat flour. He's de 'substitu-tenest' of all de vittles, he sez. De udder garden sars folks lak inguns, tomatues, cabbage en turnips en squash don't need to git preeved, 'cause dey's goin' to be roost in de pot fo' de whole tribe. Ev'ry las' one on 'em can he'p save wheat en meat for de boys dat's doin' de fight in 'over yander."

SOCIALISTAI IR TIKĖJIMAS.

Socialistai, norėdami daugiau darbininkų prigaudyti savo partijon, sako, būk tikėjimo visai neklūdą ir neužgaulioja. Bet tai yra melas.

Štai didžiausias buvęs vokiečių socialistų agitatorius Bebelis 1881 metais vokiečių parlamente pasisakė aiškiai, kad jis pats ir jo visi sėbrai yra bedieviai ir rupinasi: karalystę pakeisti respublika, ekonominiam surėdyme įvykdyti socializmą, gi vietoje dabartinio tikėjimo prelatinti bedievybę.

Šita tas pat Bebelis patvirtino dar 1893 metais parlamente sakdamas: "Mes esame priešingi visokioms vyriausybės, kaip žemiškos, taip ir dangiškos".

Krikščionybė, anot Bebelio taip skiriasi nuo socializmo, kaip ugnis nuo vandens.

Socialistas Dietzgen rašo: "Socializmas ir krikščionybė taip skiriasi tarp savęs, kaip diena ir naktis".

Socialistų suvažiavime Madride 1899 metais nutarta išmesti iš socialistų kuopų tuos visus draugus, kurie palaiko kokį nors pozityvų tikėjimą.

Socialistai stengiasi bedievybę platinti per mokyklas, kurias stengiasi pagrobti į savo rankas. Jie nori atskirti mokyklas nuo bažnyčios ir bedievišką mokslą padaryti dargi visiems priverstinu.

"Visu geriausias įrankis tikėjimą naikinti yra mokykla", — taip yra nutarę socialistai 1890 metais suvažiavime mieste Halle. Girdi, reikia tik mokyklas sukelti prieš bažnyčią, mokytojus siųdinti prieš kunigus, tuomet bus atsiestas tikslas.

1905 metais socialistų susirinkime Berlyne socialistas Bernstein taip yra pasakęs:

"Atsikratymas nuo tikėjimo yra žymė politikinio ir visuomeninio subrendimo. Tie, kurie tikybinių įsitikinimų dar nepametę, užvis labiausiai trukdo mūsų padėjimą. Todėl negalima tikėjimą laikyti pašalinu daiktu. Reikalaujame atidalinimo Bažnyčios nuo valstybės, mes turime kartu ir tikėjimą prašalinti, nes tikėjimo negalima atskirti nuo Bažnyčios. Gi jei liaudies prisirišimas prie tikėjimo yra didžiausia kliūtis mūsų mokslo platinimui, todėl tad mūsų pirmieji vadai, nors patys buvo atvirai bedieviai, išrašė mūsų programon, būk tikėjimas esąs pašalinis daiktas, kurio niekas neketinąs užgaulioti. Tatoi vien iš taktikos atžvilgiu, ypatingai gi, kad daugiau balsų pasigautumėm tarp valstiečių — šitas posmas liko intraktas į mūsų programą".

Iš to aiškiai matyti, kad so-

cijalistai nesigėdija meluoti ir veidmainiauti prieš darbininkus sakdami, būk jiems tikėjimas esąs pašalinis daiktas, jie nemana jo užgaulioti.

Taip visuomet elgiasi ir lietuviškų socialistų vadai.

Socializmo niekystė ir nedori socialistų darbai šandie geriausia paaiški kadir Rusijoje, kur socialistai užuot žadamo savo kokio tai "rojaus" pravedė baisiausią darbininkams vergiją ir galvažudystes.

REKRUTŲ AMŽIAUS PRA-PLĖTIMAS.

Suv. Valsťijų kongresui paduota aptarti naujas įstatymui sumanymas apie kareiviamą. Šiuo kartu sumanyta praplėsti kareiviamą amžių. Pernai buvo pašaukta registruoties 21 — 31 metų vyrai. Iš jų parinkta rekrutai. Kadangi iš to amžiaus vyrų parinkto skaitliaus neužteko, šimet birželio 5 d. pašaukta registruoties visi, kuriems ligi tos dienos suėjo 21 metai. Tačiau ir iš šitos registracijos parinkimo pasirodė negana. Karės reikalai didėja, reikalingas didesnis kariuomenės skaitlis.

Todel vyriausybė po ilgų svarstymų nusprendė kareiviamą amžių praplėsti nuo 18 ligi 45 metų amžiaus. Tam tikslui pagaminta įstatymui projektas ir šis paduotas kongresui. Pareikalaujama, kad kongresas kuoveikias sumanytą apsvastytų ir pravesų. Rekrutavimo viršininkas del visako padavė kongresui sugestiją, kad sulig pravesto įstatymo vyrų registracija įvyktų rugsėjo 5 d.

Šita projektą dabar aptaria kongreso militariniai komitetai. Kuomet tas bus atlikta, projektas bus paduotas atkart abiem kongreso butam. Nėra jokios abejonės, kad projektas bus priimtas ir paminėto amžiaus vyrams priešieis registruoties. Registruoties reiks 18 — 21 metų vaikams ir 31 — 45 metų vyrams. Nes visi 21 — 31 metų vyrai jau pernai yra užsiregistravę.

Anot rekrutavimo viršininko, generolo Crowder, 31 — 45 metų amžiaus registracija duos daugiau 10 milijonų vyrų. Iš jų arti 8 milijonai yra vedusių, turinčių šeimynas. Šitie bus paliausoti nuo kareiviamo. Be to kokia pusė milijono bus paliausota del kitokių priežasčių. Pasi-lik kareiviauti tinkamų netoli pusantro milijono. Bet kuomet iš šitų bus išskirti nepilniečiai ir, svetimžemiai priešininkai ir fiziškai silpni, tuomet parinktiniausių pasilikis suvirš 600 tūkstančių. Šitie ir bus pašaukti kareiviauti.

Gi iš 18 — 21 metų amžiaus vaikinių, anot gen. Crowder, bus galima surinkti daugiau pusantro milijono tinkamų kareiviauti.

Ir taip tai nepraes nei ilgas laikas, kuomet Suv. Valsťijos susilauks skaitlingiausios pasaulij armijos, nes 5 arba 6 milijonų kareivių.

Vokiečiai turi apimti baimę matant tokį smarkų Suv. Valsťijų veikimą. Ir, rodos, kaizeris iškalno turėtų pasisakyti, kad jis pralaimėjo karę. Bet to jis nedaro. Turbut, lukeriuoja kokių tai stebuklų, su kurių pagalba čia ims ir apgins savo autokratinį sostą. Bet tai tuščias daiktas.

Vos pradėjau rašyti ir nei pajutau kaip per toli nušokau su savo mintimis. Taigi apsisostiu, nes savo minčių vistik negalėsiu išreikšti, tam reikėtų poeto, kad tą viską aprašyti. "O mylimas tas mano namas, kurio taip netekau umai. To neišreikš nei vienas raštas, tą pasakys vieni jausmai" — taip sako vienas mūsų poetas.

Vien tik tada aš galėsiu išreikšti, kada ateis tas laikas, kuomet

Žmonių Kalba.

Kiekviena žmonių kalba augs, vystosi ir miršta taip, ilgai kalba gyvena, taip ilgai kaip visi kiti sutvėrimai. Kaip jinai priklauso abelnajam Dievo parėdymui. Panašiai kaip pas žmogų plaukai, dantys ir nagai auga, keičiasi, krinta ir nyksta, taip žmonių kalboje pavieniai žodžiai ir sakiniai pakyla, vystosi ir pagaliaus palieka niekam netinkami. Kartais ir visa kalba atgyvena savo laiką, pasensta ir žūsta.

Daugelis yra senųjų kalbų, kurios šandie žinomos tik mokslo vyrams iš užsilikusių parašų akmenyse, metale ir molyje arba iš užsilikusių dokumentų.

Atgyveno savo amžių senoji Egipto kalba, ir Indijos sanskritas, ir senoji romėnų. Pastaroji yra žinoma tik mokyklose vardu latinų kalba. Išnyko ir senoji graikų kalba, kurią buvo parašytas Naujasis Įstatymas. Nėra nei senosios hebrajų kalbos, kurią buvo parašytas Senasis Įstatymas.

Ačiū tam nuolatiniam vystymuisi, žmonių kalbos taip nuolat ir staiga atsimaino, kad kas trisdešimt ar daugiau metų yra reikalinga padaryti nuodugni žodynų revizija.

Suv. Valsťijose kas dešimtį metų išleidžiami nauji, pataisyti angliškos kalbos (Webster) žodynai. Ir tuo laikotarpiu žodžių kiekybė padidėja vis dešimtimis tūkstančių.

Anais metais Chicagoje išleistas lietuviškai - angliškas ir angliškai - lietuviškas žodynas šandie jau mažai kam tebetinka. Tenai nėra daugelio tinkamų lietuviškų žodžių, kurie atsakyti šių laikų reikiams. Kalvimams. Po karės visokių kalbų žodynai netiks vartoti tolimesniais laikais. Priešieis juos pertaisyti, nes karė pagamino daug visokių naujų žodžių ir išsireiškimų.

Kiekvienas naujas išradimas arba visuomeninė ar politikinė perversmė pagamina naujus žodžius. Ne visi jie žmoneis reikalingi, kaip nereikalingos visokios priemonės Amerikos lietuvių kalboje. Amerikos lietuvių kalba ne visiems būtų suprantama Lietuvoje.

LAISKAS IŠ PRANCUZI-JOS.

A. Benevičius, tarnaujantis S. Valsťijų kariuomenėje Prancūzijoje, rašo laišką savo seserei E. Benevičiutei i Chicago, Ill.

Birž. 16 d. 1918 m., nedėlios vak.

Mylimosios seselės, broli ir draugai!

Aš esu papratęs rašyti jums laiškus beveik kasdien, taigi ir šia neiškenčiu nerąs, nors deia regali gauti taip tinkai, kaip kad rašau tankiai, bet visgi iš daugelio, gal teks nekuriams ir aplankyti tuos namus, kuriuose randasi mano mylimos seselės, ištikimas brolis ir viennimtas mano draugės, del kurių mano širdis plaka, ir delto rašau šitą laišką. Del jūsų seselės mano širdis plaka, del jūsų, mano draugės ir broli mano mintys plaukia kaip jurių bangos be perstoimo, nes nieks man nebuvo taip miela, kaip tos saldžios dienos praleistos su jumis, tos dainelės išdainuotos. Mano širdis atsigavina tada, kada tik aš jas atsimenu, bet kada aš jų neatsimenu. Nežinau ar buvo tokia ylandėlė, kurioje būčiau užmiręs. Visados matau kaip veidrodij jūsų judėjimus, skaitau aš jūsų judėjimo vandenį, kasdieną girdžiu jūsų žo-

Be taip yra ne tik su viena lietuvių kalba, bet ir su visomis kitomis Suv. Valsťijose. Čia visų tautų ateiviai žmonės apsirupina žodžiais, paimtais iš kitų kalbų. Nuo visokių svetimų žodžių ir išsireiškimų nėra liuosą nei angliška kalba. Šios šalies angliška kalba taip skiriasi nuo angliškos kalbos Anglijoje vartojamos, kaip Amerikos lietuvių kalba nuo lietuviškos kalbos Lietuvoje vartojamos.

Atsiminus santikiams ir sąlygoms, seka atmaina ir kalboje ir išsireiškimuose. Ne veltui juk Lietuvoje gyvenantieji žmonės Amerikos lietuvių kalbą ir rašybą vadina "amerikietiška" kalba ir rašybą.

Nežiūrint tų atmainų, be kurių būtų galima pilnai apsi-eiti ir kurių būtų galima apsisaugoti, kiekvienoj kalboje tečiau įvyksta atmainos, ir prieš tai nieko negalima padaryti. Keičiasi laikai, keičiasi ir visokie žodžiai ir užvardinimai.

Štai kuomet žmonės pradėjo naudoties garo ir elektros jėgomis, atsimainė kadir tokio paprasto žodžio kaip "vežimas" reikšmė. Kaip ilgai vežimą traukė arklys arba jautis, supratimas apie vežimą buvo kitokis. Šandie yra vežimai ir gariniai, ir elektriiniai. Nors visi jie vadinami vežimais, bet jų reikšmė nevienoda.

Technikos progresas yra taip greitas, kad žmonių kalba negali suspėti tą progresą sekti. Ir todėl ant greitųjų nuveikiamų netinkami techniški žodžiai, katri dažnai su-darko kadir gražiausią kalbą.

Tokie žodžiai yra: lokomotiva, telefonas, telegrafas, automobilis ir daugelis kitokių. Jie įvelti mūsų kalbon todėl, nes nesuspėta tų žodžių pakeisti tinkamais lietuviškais. Kad tas neatliktu, tad ir pateisinama nors tuo, kad tai esą tarptautiniai žodžiai ir jie kalbos grynūmū nepakenkia.

Iš dalies gal ir tiesa. Nes kokio nors naujo daikto pavadinimo kartais negalima pakeisti, kaip negalima keisti žmogaus pavardės, katra niekuomet neatmainoma.

Lietuvius.

Pirkite "Draugo" Šėrus DALYVAUKITE KONTESTE

"DRAUGO" BENDROVĖ PLATINA BIZNĮ, UŽTAT DIDINĄ ŠĖRŲ KAPITALĄ.

I ketetą mėnesių turi būti parduota šėrų už \$25,000.00. Šėrai ne tik neprapula, bet, greičiausiai neš gerą pelną. Vienas šėras \$10.00. Galima pirkti ir daugiau, kaip vieną šėrą.

Gera proga indėti pinigą į praklinų ir pelningą biznį. Broliai katalikai ir sesers katalikės! "Imkime savo dien-raštį i savo rankas; patapkite jo savininkais".

Dabar eina lenktynės — kontestas, kurs baigsis 31 d. spalio šių 1918 metų. Konteste gali dalyvauti arba tam tyčia susidarę komitetai, arba ir pavieniai žmonės.

Visi dalyvaujantieji konteste komitetai (arba pavieniai), kontesto laikui pasibaigus gaus dovanų tam tikrą nuosimtį nuo atsistų pinigų. Be to dar tiems kontestantams (komitetams, ar pavieniams), kurie tuo laiku prisieis daugiausiai aplikacijų i šėrininkus kartu su gatavais pinigais — tie gaus dar extra dovanų.

1-moji DOVANA — knygynas už \$200.00 ir 3 kopijos "Draugo" už dyką — pagal nurodytų adresų patol, pakol "Draugas" eia.

2-oji DOVANA — knygynas už \$100.00 ir 2 "Draugo" kopijos už dyką.

3-oji, 4-oji, 5-oji, 6-oji, 7-oji, 8-oji, 9-oji ir 10-oji do-vana — po 3 "Draugo" kopijas už dyką nurodytiems asmenims.

ATSILIEPKITE!

Reikalaujame instrukcijų ir kvitancijų knygučių

Rašykite šiuo adresu:

"DRAUGO" KONTESTAS,

1800 West 46th Street, Chicago, Illinois.

VISKAS ATSIMAINĖ.

Parkelivius iš Europos Dr. Jonui Šliupui, tautiškojo susi-vienijimo organo "Tėvynės" redaktorius, p. Račkauskas, paliko savo užsiėmimą ir pa-sileido su Dr. Šliupu kelionėn per lietuvių kolonijas su... prakalbomis. P-nas Račkaus-kas "Tėvynę" vesti paliko p. Praną Butkų, žinomą pusso-cijalistą - pustautietį - laisva-manį.

Gana jau, nes pusė po astuonių. Saulutė raudona slepiasi už miškų, artinasi vakarėlis, o po draug ir naktelė. Reikės eiti su-austi maldą Dievui ir ramiai pa-silsėti.

Šandie buvau ant šv. mišų ir mišparų. Mišparus ir aš giedojau, nes čia šitoj bažnyčioj nėra var-gonų, tik visa bažnyčia gieda. Senas prancūzų kunigas atnešė mums gaidas ir visi sykiu giedo-jom. Man paprasta buvo, nes meliodiją tokią, kokią budavo giedodavo Šventėžio bažnyčioj.

Na, tai baigsiu rašyti ir eisiu poilsin. Taigi sudiev mano bran-gūs ir brangios.

Jusų Antanas.

LIESI ŽMONES.

Nors tai gali atrodyti ste-bėtinas daiktas, tačiau yra faktas, kad didžiulia lietuvių, sumenkusių, žmonių yra tokie nuo persivalgymo.

Reikia manyti, kad ne vie-nas iš mūsų kaimynų sausas žmogus yra didelis nerėpa. Vienas patyres gydytojas tvirtina, kad sudžiuvę žmonės per daug valgo, jie sumenkėja nuo bereikalingo daugelio maisto nešiojimo.

Bet padėjus juokus šalin reikia pasakyti, jogei viskas ne nuo to priguli, kiek žmo-gus suvalgo, bet nuo to, kiek jo viduriai įstengia suvirškinti.

Kai kurie žmonės galėtų veikiau nutukti, jei jie imtų valgyti rečiau ir mažiau, sa-kysime, kadir du kartu dieno-ję, užuot trijų kartų.

Tuomet tokių žmonių pil-vas nebutų perkrautas ir ne-galėtų persidirbti, gi virški-nimas sektų teisingai.

Žmogaus sveikata daugiau-sia priguli nuo gero vidurių virškinimo. Kasp.

Stocks ir Bonds Perkami ir Parduo-dami veiklus darbas. Andrews & Co. 105 So. La Salle St., uždėta 1900 m.

Parkelivius iš Europos Dr. Jonui Šliupui, tautiškojo susi-vienijimo organo "Tėvynės" redaktorius, p. Račkauskas, paliko savo užsiėmimą ir pa-sileido su Dr. Šliupu kelionėn per lietuvių kolonijas su... prakalbomis. P-nas Račkaus-kas "Tėvynę" vesti paliko p. Praną Butkų, žinomą pusso-cijalistą - pustautietį - laisva-manį.

"Tėvynę" p. Račkausko ve-dama kadaid dar buvo pa-kenčiama. Bet kuomet paskui "Tėvynėje" pradėjo "bosau-ti" Butkus, net tarpe pačių laisvamanių jo "moksliški" straipsniai sukėlė trūkšmą. Nes pasipylė kaip iš gausybės rago visokie prieš katalikus ir jų veikėjus pludimai.

Kai - kuriuos Butkaus "straipsnius" mėgino atitai-syti p. Račkauskas, budamas kelionėje. Bet užuot atitaisy-mo, dar labiausiai įsivėlė dum-blynas.

Praeitais savaitės "tėvynės" numeris išėjo be Butkaus ini-cijalų. "Tėvynę" atsimainiu-si. Nei ten užsipildinėjimų, nei kitko. Mat paskubino iš kelionės sugrįžti p. Račkaus-kas.

Bet tuo viskas nepasibaigs. Kiti tautietiški laikraščiai pa-kilo prieš "Tėvynę". Nes Butkus buvo parašęs, kad "Tėvynę" netarnauja jokiai srovei. Jis davė suprasti, kad "Tėvynę" labiausiai linksta prie lietuviškojo bolševikiz-mo.

Nelengva pasakyti, kaip p. Račkauskas pateisins savo "pisorį". Zanavykas.

This is what GOD gives us What are you giving so that others may live? Eat less WHEAT MEAT FAT SUGAR. Send money to Europe or they will Starve.

Lietuviai Amerikoje.

NEWARK, N. J.

Mūsų Vyčiai.

L. Vyčių 29-ta kuopa Newarko jau gyvuoja 3 metai ir 4 mėnesiai. Vyčiai savo kuopoje užlaiko šiuos skyrius: Dainų-chorą, scenos skyrių, moterų rankų darbo skyrių, muzikališką, literatišką — (prie šio priklauso knygynas, jo tvarkymas, vedimas ir tt.). Gimnastikos skyrius apsilpo, bet manoma vėl atgaivinti. Prie to, žiemos vakarais yra užlaikoma mokykla ir norintieji mokintis gali lankytis. Mokinama veltui.

Susitvėrus L. Vyčių kuopai, jos augimas buvo nepaprastai smarkus taip, kad pirmais metais kuopoje narių buvo priskaitoma virš šimto.

Iš sykiu prie vyčių kuopos prisirašė visokių "darbščių tautiečių" ir kitokių, kuriems vyčių idealai mažai rūpėjo, bet rūpėjo kaikiuriems šioš tok, biznis, kitiems gal ir darbas ardyti ir tt.

Užtai iš to didelio burio nedaug ir naudos turėta.

Nors veikimas buvo varomas ir stumiamas pirmyn, bet dažniausiai su vargu. Susirinkimuose dažnai iškildavo gana karšti ginčai, kartais visai bereikalingai, ot, bile tik pasiginčyti, bile išniekinti, suardyti kitų sumanymus ir tt.

Tie bereikalingi ginčai kuopai naudos nenėšė, o tik suerzindavo narius vienus su kitais.

Darbštesnieji vyčiai visgi laikėsi stipriai ir tęmijo ir tuos kilstančius ergelius.

Matydami, kad kuopoje ramybės nuolaidumo negalima užlaikyti, pradėta smarkiau pasipriešinti visokiems norams kraipyti vyčių veikimą. Tie visi, kurie kažkokiomis dievams buvo prisirašę prie vyčių, matydami, kad nieko nepės, pradėjo iš vyčių kuopos pasitraukinėti.

Vieni sutupė Sandaros guštoje, kiti pradėjo "cieilistams" "pamokslus" sakyti, treči nežinia kur išnyko.

Prasidėjus vyčių "tėvams" ir jų geradariams, L. Vyčių 29-tos kuopa prablaivėjo ir pasirodė šaisti vyčių dvasia. Tiesa, kuopa lyg truputį sumažėjo, bet vyčiai šiandien tuo sumažėjimu neapsikomai džiaugiasi.

Šiandien vyčių kuopoje užviešpatavo tikras sutikimas ir meilė.

Šiandien vyčiai džiaugsmingai sako, kad jų kuopoje prašvito šviesi saulutė, meilė, susitarimas ir susiklausimas užviešpatavo.

To gražaus vyčių susiklausimo, sutartinio darbo vaisiai jau pradeda rodytis ir ateityje jie žada kilti.

Per tą visą ergelį laiką vyčiai turėjo daug nepasisekimų kaip su visokiais rengimais vakarais, taip ir su kitkuo. Gal tą visą nepasisekimų delei į vyčius pradėta žiūrėti kaip į menkučius, negalinius nieko svarbaus nuveikti, nors ir buvo veikta.

Bet per paskutinį trumpą laiką vyčiai atgavo savo gerą vardą ir ne tik, kad atgavo, bet šiandien newarkiečiai pamatė, kad vyčiuose yra didelė pajėga; kad vyčiuose yra visas branduolys veikimo; kad prie vyčių kuopos yra susispietę visi darbštesnieji veikėjai, veikėjos; kad vyčių

kuopos nariai ir visose kitose draugijose organizacijų kuopose ir visame viešame veikime, visada užima pirmas ir svarbiausias vietas; kad be vyčių nieko nuveikti negalima. Žodžiu, šiandien jau newarkiečiai pamatė, kad vyčiuose yra visas pulsas veikimo.

Užtai šiandien ne uždyk newarkiečiai pradeda skaitytis su vyčiais kaip su veikiančia pajėga.

Vyčiai ant toliaus žada vis smarkiau kelti savo obois: "Vyčiai gyvenam tautai ir Bažnyčiai", arba: Dievas ir Tėvynė.

Šiandien vyčiai yra kaip veikliausia pajėga, nors jie yra visur pirmutiniai kiekviename prakliname darbe, kuri nemažai būtų galima priskaityti, vienok turi nemažai ir priešų, apie kuriuos kitasysk parašysiu. Vytis.

KENOSHA, WIS.

Birutiečiai jau apkasuose.

Nesenai "Drauge" buvo paduota sumanymas, kad vietos draugijos stotį į kovą už Lietuvos laisvę, prisidėdamos prie Tautos Fondo. Štai "Birutės" draugija pirmutinė jau įstojo į eilę, nes pereitame savo snurinkime priėmė virš minėtą sumanymą ty. nariai mokėdami savo pašelpo mokestį, pridės ne mažiau kaip 5c. į Tautos Fondą. Bravo birutiečiai! Kas daugiau? Juk čia dar visa eilė draugijų paliko. Tikimasi, kad ir kitos draugijos panašiai pasiels ir stos į apkasus su savo doleriais už Lietuvos laisvę. Berželis.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

PANEMUNIS.

(Rokiškio apskr.).

Panemunis tai grožės vieta. Viduriu miestelio skubiai plaukia vėsus Nemunėlis. Ant jo kranto dunkso senas pilkalis, ant kurio ošdami seni medžiai šneka senovės paslaptis. Žiuri karės audra ir čia paliko žymių pėdsakų. Bažnyčia ir veik pusė miestelio žuvo liepsnose. Šiandien tepuošia miestelį mūro mokykla, paskutiniai prieš karę metais sodiečių rūpesniu pastatyta. Prieš karę čia budavo du mokytojai: lietuvis ir gudas. Gudai dar čia užėmiant vokiečiams pasikorė. Lietuvis pabėgo Rusijon. Taip mokykla kurį laiką liovė dirbus, tik ačiū Dievui, neilgam. Kaip emė rodytis mokyklos, tai ir pas mus atidarė. Tik deja! Atėjo mokytojai lenkai, kuri nemokėdama mūsų kalbos, nepažindama lietuvių budo, nepatenkino tėvų, nors išrodė "gyva panytė" kaip nuo Vislos krantų. Vaikučių vos 20 lankėsi. Metų visai ne išbuvusi buvo kur kitur valdžios perkelta. Dabar mokytoja P. Čiučelis, darbštus mokytojas ir geras lietuvis. Mokyklą lanko daugiau per 60 vaikučių. Ir didžioji dalis mūsų jaunimo nebesėdi rankas sudėję. Mokytojai padedant mokinasi, šviečiasi, kad geriau sutikus beausantį rtytojų. Žinoma, kad ir geriausiuose kviečiuose atsiranda kukalių. Taip ir pas mus dar yra apsilėdėlių, nerangių, kuriems dar malonus tušti erzėjimai bei kortavimai su degtine. Kleboną turime žmogų lietuvišios dienos patrijoto pažiūrų, kuris kiekvienam žingsniu ragina savo parapijonus šviestis per laikraščius,

knygas ir tt. Tad klebono ir mokytojo trisus pas mus pareina daugybė įvairių laikraščių, kuriuos žmonės noromis skaito. Yra dar pas mus ir knygynas, iš kurio gaunama įvairių knygų pasiskaityti. Mes tik pasidžiaugti tegalim turėdami taip energingus darbininkus, kurie ir mūsų kulturinį padėjimą gerai pastumės pirmyn.

BALNINKAI.

(Utėnos aps.).

Jau antras mėnuo gyvuoja čia įsteigta vietinio mokytojo rūpesniu vakariniai kursai suaugusiems. Išdėstoma lietuvių kalba (rašyba, dailiaras, aritmetika, Lietuvos istorija, geografija, etika, vokiečių kalba, dainavimas. Ypatingai atkreipiama dėmesys etikai, lietuvių kalbą ir Lietuvos istoriją. Išguldinėja A. Krasinskas ir K. ir J. Steikunai. Kursus lanko su viršum 40 žmonių. Gaila, kad čia truksta mokslo įrankių.

PAIŠLINIS.

(Vadžgirio parap.).

Paišlinyje dar rusų laikais buvo įkurta mokykla Žukausko bute; iškilus kare, buvo užmiršta. Bet vėliau vėl buvo atidaryta ir jau antras metas, kaip čia mokytoja P. R. Zeleckaitė. Šmet vaikučių yra arti 75. Dabar gavėnios metu kas penktadienis vaikučiai mokykloje gieda. Susirenka daug žmonių ne tik iš Paišlinio, bet ir iš apylinkinių kaimų. Tokis budas yra pagirtinas, gražus ir malonus. Penktadienį kovo 8 d. atsilankė pas mus Vadžgirio mokytojas ir pasakė gražią prkalbą, kuri visiems labai patiko.

SKIRPTISKĖ.

(Marijampolės aps.).

Čia mokykla pradėjo gyvuoti metais prieš karę. Kadangi aplinkui retai kur yra mokyklų, tai mūsų mokyklai turime vaikų pakankamai. Karės laiku mokyklą pradėjo gyvuoti 1918 m. Dabar čia mokytoja P. Buragas, baigęs Kauno mokytojų kursus. Mokyklą lanko 56 vaikai. Mokytojo rūpesniu prie mokyklos yra įsteigti vakariniai kursai suaugusiems. Mokoma: lietuvių kalbos, aritmetikos ir dainavimo. Toliau bus pasikaitų apie sveikatą. Delei stokes mokytojų, truksta aplinkui dar keletos mokyklų.

DELTUVA.

(Ukmergės apskr.).

Miestelyje gyvuoja dviklasė mokykla, kurią lanko arti 70 mokinių. Mokytoja V. Pauštaitis ir J. Žilinskas. Mokyklą vaikučiai noromis lanko ir kiekvienas stengiasi kiek išgalėdamas mokytis. Labai būtų gera, jeigu būtų įsteigti vakariniai suaugusiems kursai, nes jaunimo norinčio šviestis yra daug. Žmonės čionai noromis skaito laikraščius ir mėgsta juos.

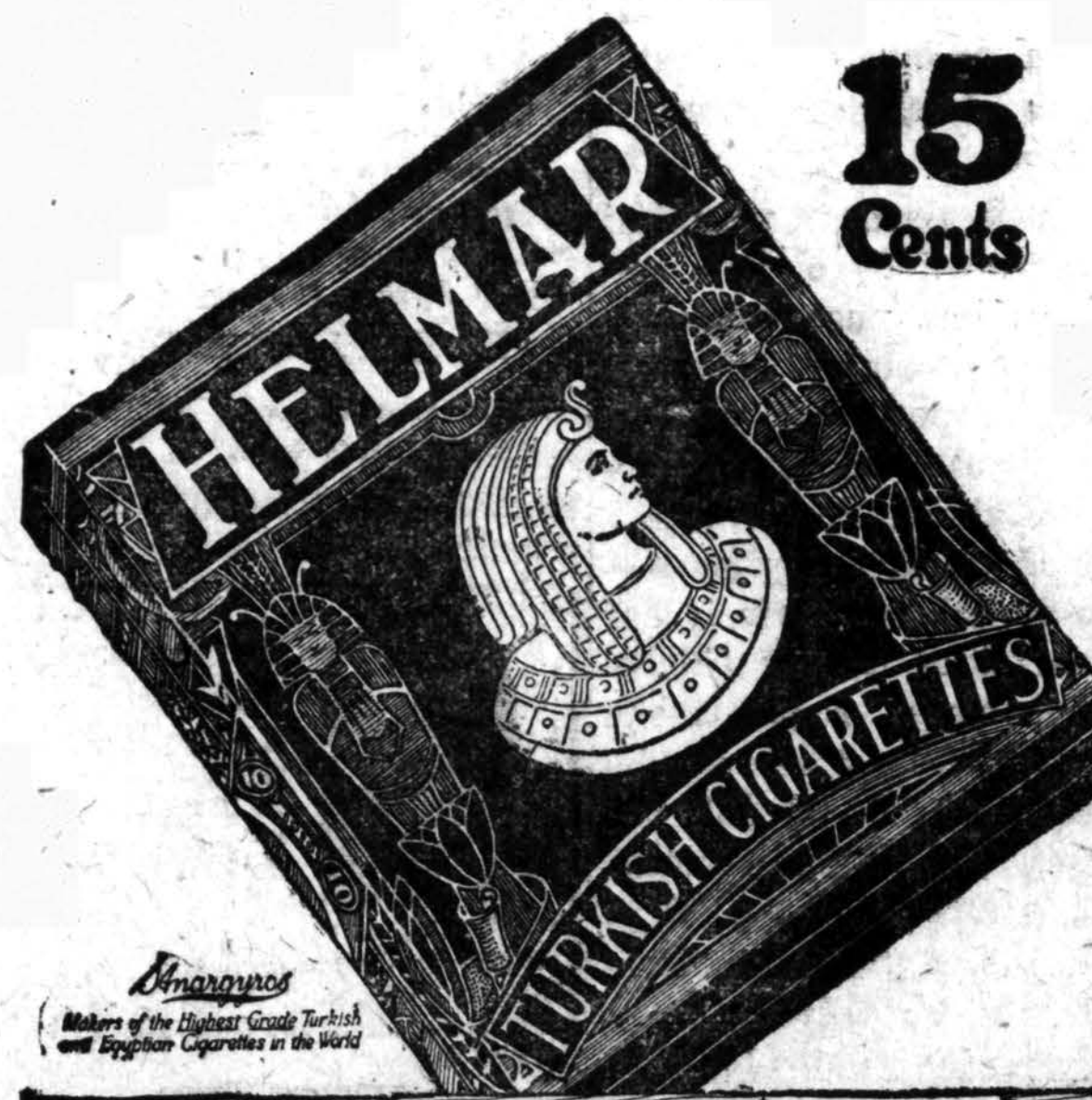
TRAUPIS.

(Ukmergės apskr.).

Traupio miestelyje, iš rudens pradėjo žmonės sirgti tifu (šiltinėmis); tolyn liga ėjo vis platyn. Iš miestelio ligą perėjo į kaimus. Per dieną kelius žmonės laidojo kapinėse. Žiemai atėjus, o dabar baigiantis liga dar tebelanko žmones. Nesenai susirgo Traupių klebonas; žmo-

"Keleta" paminklų-- bet aš juos visus atiduosiu už Helmars

Quality-Superb

nės ligoje neturi ko prisiskauti prie Šv. Sakramentų. Dažnai po kelius miršta iš kiemo.

TIRKŠLIAI.

(Telšių aps.).

Kaip girdėjau kitų parapijų žmones nei kiek nepaiso karės laiko: steigia mokyklas, pradės raginti žmones prie kaimų kur net po kelias; rengia vakarus ir apskritai daro kultūros žvilgsniu yra šiaip ar taip apieistas. Tik gal neseniai atkeltas kamendorius pradės raginti žmones prie šviesos. Už ką jam visa apylinkė pasakytų širdingą ačiū. Tik duok Dieve, kad tai greitai įvyktų. (L. A.)

VISIEMS GERB. KUNIGAMS IR AMERIKOS LIETUVIAMS KATALIKAMS PRANESAME,

kad

Katik išėjo iš spaudos labai reikalinga ir naudinga knyga.

Plati Šventa Istorija

Seno ir Naujo Istatymo.

RYMO KATALIKŲ MOKSLO VADOVELIS.

Sutaisė

MAG. SO. THEOL. KUN. D. BONČKOVSKIS.

Lietuviškai vertė

Dalį I, Kun. Vl. Mironas,
Dalį II, Kun. K. Kazlauskas.

Išleista lėšomis
Draugas Pub. Co.

Kaina apdarytos \$1.00

Perkantiems daugiau ir mokykloms nuolaida.

DRAUGAS PUB. CO.,

1800 West 46th Street,

Chicago, Illinois.

Dr. A. R. Blumenthal D. D.
AKIŲ SPECIALISTAS
Patarimas Dykai.
Ofiso valandos: nuo 9 iki ryto iki 9 val. vakare. Nedėlionis 9 iki 12
4649 S. Ashland Ave. Kamp 47 St.
Telefonas Yards 4317
Telefonas Boulevard 6487

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Veda Bilas Visuose Teismuose
Ofisas Dėdmiestij:
69 W. WASHINGTON STREET
Kambaris 609
Tel. Central 6478
Ofisas ant Bridgeport:
3205 SO. MORGAN STREET
Tel. Yards 736
Gyvenimas, 619 W. 32nd St.
Tel. Yards 4681.

JOSEPH C. WOLON
Lietuvis Advokatas
29 So. LaSalle St.
Vakara 2911 W. 22nd Street
Rockwell 6999
Residence Humboldt 97
CHICAGO, ILLINOIS

VYRIŠKŲ DRAPANŲ BARGENAS:
Nauji nantinti, daryti ant užsakymo sutali ir overkotai, vartės nuo \$30 iki \$50, dabar pariduoda po \$15 ir \$25.
Nauji daryti gatavi nuo \$15 iki \$35 sutali ir overkotai, nuo \$7.50 iki 13 dolerių.
Eilmas, pamažų overkotų.
Visi mašai vartoti sutali ir overkotai vartės nuo \$25 iki \$35. Dabar \$5 ir angliana. Kelnės nuo \$15 iki \$4.50. Vaikų sutali nuo \$3.00 iki \$7.50. Valisios ir Kaperai.
ATDARA KASDIENĄ Nedėlionis ir vakarais.
S. GORDON,
1415 N. Halsted St., Chicago, Ill.

NUSIPIRK MOSTIES
Tai BUSI GRAŽUS! Ją išdėba Mentholatum Co. Prieš eisi ant gult ištepki veidą mošėia per ko lis vakarus, o padarys veidą lyv ir akiesiems dailiu. Toji mostis išima plėmus raudonus, juodus ir ba šlakus ir pašalina visokius spuogus nuo veido. Kaina dėntės 50c. ir \$1.00. Pinigus gali atgauti ir štamponis.

J. RIMKUS,
P. O. Box 36, Holbrook, Mass.

Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIŠ DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak. Nedėlionis pagal sutarimą.
4713 SO. ASHLAND AVENUE art 47-toe Gatvės.

ALEX. MASALSKIS
GRABORIUS
Lietuvis graborius. Atlieku visokias laidotuves kopiglausai. Turiu savo karabonus ir automobilius.
Taipgi didėnė dalį grabų patis dirbama.
3307 Auburn Ave.,
Telephone Droyer 4189.

NORINTIEJI PAGERINT SAVO BUVI
IŠMINKANT IŠ SUNKIAI DIRBANČIOS KLEIOS. Savo luosose valandose galite išmokti: Kirpti, siuti ir prosyti ant gery mašinių.
KURSAI \$15, \$25, \$35 ir \$50. ant lengvų išmokščių. Atelkite šiandien į mūsų mokyklą ir persitikrinkite.
Kambaris 416-417 Prieš City Hall
MASTER TRADES SCHOOL
118 N. La Salle St.

Dr. M. Stupnicki
3109 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Valandos: — 8 iki 11 ryto; 5 po pietų iki 8 vak. Nedėlionis nuo 5 iki 8 val. vakare.
Telefonas Yards 5032

Dr. G. M. GLASER
FRAKTIKUOJA 20 METAI
Gyvenimas ir ofisas
3149 S. Morgan St., kėrtė 23 st.
CHICAGO, ILL.
Specialistas
Moteriškių Vėgčių ir Vaikų ligų: Chorońskių Ligų.
OFISO VALANDOS:
iki 9 ryto, nuo 12 iki 2 po pietų, nuo 3 iki 8 vak. Nedėlios vakarais ofisas uždarytas.
Telephone Yards 687.

A. A. SLAKIS,
Lietuvis Advokatas
LAWYER
Ofisas mieste:
13-ty lubų — Kambaris 1303
Association Bldg.
19 So. LaSalle St.
Chicago, Ill.
Telefonas Randolph 2898
Utarinko ir Pėtnyčios vakarais nuo 7 iki 9 val.
3255 So. Halsted Street,
Tel. Yards 6493

Telefonas: FULLMAN 249
Dr. D. J. BAGOCIUS
LIETUVIŠ GYDYTOJAS
IR CHIRURGAS
16721 SO. MICHIGAN AVE.,
ROSELAND, ILLINOIS

Resid. 923 S. Ashland Blvd. Chicago
Telefonas Haymarket 3546

DR. A. A. ROTH
Rusų gydytojas ir chirurgas
Specialistas Moteriškių, Vyriškių, Vaikų ir vėgų chroniškų ligų.
Ofisas: 3255 S. Halsted St., Chicago
Telefonas Droyer 2692
VALANDOS: 10—11 ryto 2—3 po pietų; 7—8 vak. Nedėlios 10—12 d.

CHICAGOJE.

BEPROTĖ NUŽUDĖ 4 SAVO
VAIKUS.

Vakar ryte po num. 1428 West 16 gat. nusizudė Mrs. Antonia Sitasz ir podrang padarė galą savo keturiems vaikams: Frank, 8 metų; Walter, 4 metų; Mary, 3 m. ir Andrew 16 mėnesių. Visi užtroškinti gazu. Manoma, kad tą motiną pagavo staigi beprotybė, jei jina galėjo tą padaryti.

John Sitasz, vyras ir tėvas, dirba Crane įstaigose. Jis ryte išėjo darban. Jam išėjus moteris atsuko gazą iš pečiaus ir viskas žuvo.

Tik po pietų įsilaužta viduri ten atrasta sustingusieji penki lavonai.

IEŠKO ŽMONOS IR VAIKŲ.

Vakar Frank Ehler, 2836 Burling gat., paprašė, kad policija surastų jo žmoną, Matie, 26 metų, ir jo du vaiku, Anna, 5 metų, ir Mary, 2 metų. Jinai su vaikais apėjo namus rugpjūčio 2 d.

APVOGĖ GELEŽINKELIO
SARGA.

Du vagiliu aptomobiliję pasiėmė J. B. Ellis, kada jis išėjo iš savo namų, 5852 Calumet avenue, ir įsitraukė į automobilium, paėmė \$5.40 pinigais ir laikrodėlį su rėžiniu. Ellis dirba viršutinių geležinkelų kompanijoj už sargą.

MIEGOJO, NETEKO \$2.100.

Edward Moore, 407 Oakwood boulevard, pranešė policijai, kad jam bemiegant vagiliai ištraukė iš jo kišenias \$2,100 ir auksinį laikrodėlį.

APIE MICHIGAN AVENUE
PRAPLATINIMĄ.

Vietinių pagerinimų tarybos pirmininkas Michael J. Faherty užbaigė plenus del praplatinimo Michigan avenue tarp Randolph ir Lake gatvių.

Daugumą namų jau nugriaut, ir manoma, kad užsilikusieji neužilgo bus nugriauti. Praplatinta gatvė prasidės lygiai su Randolph gat. Bet, kada pasieks Lake gatvę, penkios pėdos bus augščiau.

Kada gatvė bus platinama, šiaurę nuo Lake gat., tik pusė gat. bus taisoma vienu laiku, kad duoti vietą keliauninkams.

PAGAMINS VIETAS, KUR
ANGLYS BUS LAIKOMOS.

Suv. Valstijų kuro administracija pagamins vietas, kur bus laikomos anglis. Netekus anglių, tie, kurie negalėjo iškalno sau nusipirkti ir susikrauti, galės iš čia nusipirkti anglis.

Iš Washingtono liepta, kad Illinois valstijoj anglių naudojimas būtų 15 nuoš. sumažintas. Reikšia, reiks sutaupti 10,000,000 tonų anglių. Nes Illinois valstija kas metui suvartoja apie 67,500,000 tonų.

TURI PRISTATYTI 200
VYRŲ.

Vietinės drafto komisijos turi pristatyti iš eilių užsiregistravusių tinkančių generiam tarnavimui 200 vyrų. Jie bus pamokinti reikalingo mokslo Harrison technical high school.

CHICAGOS AUKOS
KARĖJE.

Vakar dienos chicagiečių sužeistų ir užmuštų yra dvidešimts du. Tarp jų yra kelios pavardės, kurios gali būti lietuviškos. Jos yra sekančios:

Kaiton Rachinski 4528 South Wood gat.
Dominiek Duda, 1859 W. 20 gat.

Boleslaw Prusok, 2510 Southport avenue.
Stanley Sosnowski, 2214 Maplewood avenue.

NESURANDA LAVONŲ
NUSKENDUSIŲ.

Andai garlaivis Thomas Wilson susimušė su gariniu botu, naudojamu traukimui laivų, ir jį apvertė. Daugybė nuskendo. Visi išimti, tik pečiaus kurentojas William Ainslee ir matininko pagelbininkas A. Schroeder nesuranđami. Nelaimė įvyko prie upės Calumet įtakos.

VĖSULA UŽMUŠĖ 19
ŽMONIŲ.

Louisianos valstijoj baisi vėsula užmušė 19 ir sužeidė 20 žmonių. Kiti sužeisti labai pavojingai. Vėsula sunaikino daugybę savasčių. Padarė blėdies už tukstančius dolierių.

Tarp užmuštųjų yra seržantas George MacGee ir paprastas kareivis Lester Williams, abudu iš lakunų korpuso.

Vėsula pasiekė pietvakarinę Louisianos valstijos dalį.

IEŠKO \$22,000 VAGILIUS.

Vakar iš Cleveland'o atėjo telegrama, kurioje pranešama, jog tenai vagiliai pasiėmė \$22,000. To miesto policija mano, kad vagiliai atvažiuos Chicago. Todel prašo detektyvų viršininko Mooney, kad jis dėl jų būtų pasirengęs. Sako, jie keliaivo geltoname automobiliu.

GATVEKARIS ILAUŽĖ
SMEGENIS.

Dr. G. Willard, 80 metų, 5704 Maryland avenue, buvo parmuštas ant gatvės gatvekario prie East 42 gat. ir Cottage Grove avenue. Jo smegenys įlaužtos.

IŠ CHICAGOS IR APIELIN-
KĖS KOLONIJŲ.

ROSELAND, ILL.

Visų Šventų parapijos komitetas ir žmonės visu smarkumu rengiasi prie metinio parapijos pikniko, kuris atsis bus Gardner's Parke (ant 124 St. ir Michigan Ave.). Gardner's Parkas yra geriausia ir gražiausia piknikams vieta Chicagoje. Užtat už vieną tik randą reikia užmokėti 75 dol. į dieną.

Šių metų mūsų parapijinis piknikas bus tikrai grandioziškas ir šumnesnis už pernykštį. Pernai piknike dalyvavo 3000 žmonių ir pelno grynio liko 550 dol. Šįmet, be abejonės, dalyvans apie 3,500 žmonių ir pelno grynio liks apie 700 dol. Ant žut ar but reikia eiceriečius subytinti, kurie šįmet padarė furorą su savo pikniku, nes grynio pelno padarė netoli 700 dol.

Mūsų piknike šįmet dainuos 6 chorai, butent: Visų Šventų

parapijos choras, Šv. Onos dr-jos choras, Panelės Švenč. Raz. choras, Vaikų choras, West Pullmano filijos choras ir Chicago's Vyčių Apskričio choras, vedamas p. A. Počiaus. Bus taipgi visokios žaislės: Vaikinių ir merginų paroda. Gražiausi gaus dovanas. Senų kavalierių skandinimas vietoje paskandinto ožio — amžina atils... Virvės traukimas roselandiečių su west pullmaniečiais. Lenktynės. Fireworks arba bengališkos ugnys. Kaizerio bombardavimas. Tie prietaisai ir ugnis kainuos 100 dol. Visokie užkandžiai. Red hots. Gėrimai. Havanos cigarai. Orkestra. Sokiai.

Atsiminkite, kad tą dieną visa tai įvyks, o tai bus rugsėjo (September) 1 d. ty. nedėdienyje prieš Labor Day. Reporterio gizelis.

ROSELAND, ILL.

Kiekvienas giria savo tavoją. Tai yra natūrališkas apsišėikimas. Taip daro ir mūsų parapijinio choro kelioika giedorių, pasirašydami po protestu prieš mano korespondenciją, kur buvo patėmėta, jog visuomeniškame veikime choro vedėjas yra nerangus. Pasmerkti mano mintį labai lengva, bet daryti faktais savo protesto teisybę sunku.

Visiems gerai žinoma, kad mūsų vargonininkas ligšiol nedalyvavo draugijų veikimuose, klebonui niekame nepagelbėdavo. Pats choras nuo 40 giedorių nusmuko ligi 18. Daug buvo prisirašiusių jaunulių, bet išbuti ilgai negalėjo, kadangi chore, apart repeticijų, niekad pinai neįvykstančiųjų, jokio gyvumo nebuvo. Jeigu kur dalyvavo ir veikė, tai reikėjo prašyti. Jeigu gi, jis baigė kokius ten konservatorijoje kursus ir kompozicijas parašė, tai padarė nuopelną ne parapijai, bet sau.

Kada esti Vyčių susirinkimai, ten jis labai, labai, retai matytis; žaislėse pagrajinti ne a kam.

Visas jo darbas parapijai buvo: atgrajindavo ryte mišias, kas ima pusę valandos: valandą repeticijai savaitėje (dažnai repeticijos visiškai neįvykdavo); na, ir nedėlioję porą valandų darbo. That's all. Už tai iš parapijos mokama 60 dol. mėnesyje ir dar šiekios tokios ineigos (klebonas nuo savęs, rodos, moka 16 dol., kailė... viso susidaro, sakytiau 80—90 dol. mėnesiui). Bet už tokią mokesčių esąs neužgandintus. Aš gi sakytiau, kad tai gana užtekėtinai už vieną valandą darbo dienioje (viena valanda, maždaug, išeina apskritai per mėnesį).

Visą dieną turi liuosą — gali kitu kuom užsimti ir daugiau uždirbti.

Mūsų parapijose tiek yra visokių organizacijų, tiek darbo tautiško ir dvasiško, kad jeigu vargonininkas niekur kitur neikiša nosies, apart savo choruko, tai yra nerangumas arba tinginystė. Niekas tiek daug negalėtų nuveikti parapijose, kaip vargonininkai. Darbštiesiems, gyviems vargonininkams galima būtų du syk daugiau mokėti už algos ir jie tą algą galėtų užsidirbti ir visuomenei būtų nauda.

Vytauto Ainis. (Davė vienai ir kitai pusei pasiaiškinti, su šiuomi ginčus tarpe Vytauto Ainio ir parapijos choro užbaigiamė. — Red.)

KLEIN BROS. Praneša apie du didelius Išpardavimus

Kurie prasides Panedeli Rugpjūčio 12-tą
Didelis Išpardavimas | Grand Rapids Sampelinių
Rakandų Išpardavimas

KLEIN BROS.
HALSTED & 20th STS.

Du didžiausiu išpardavimai šių metų. Nepraleiskite progos. Platesnės žinios bus Subatos "Orange" Temykite. Atsiminkite, kad išpardavimas prasidės panedelyj Rugpjūčio 12-tą dieną.

REIKALAVIMAI.

Gera vieta geram žmogui, kuris turi plačią pažinti. Gera proga \$200 iki \$300 į savaitę. Turi turėti gerą rekomendaciją ir tiktai tokiu žmogui mes galime duoti tą vietą. Tuojau atsiskaitite.
334 Peoples Gas Bldg., Chicago, Ill.
Klauskit Mr. Shore.

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda greitai laiku rakandai. Priemama kaina, priežastis pardavimo savininkas išvažiuoja į kitą miestą. Atsiskaitite sekančiu adresu:
1409 So. 50 Ave.
Cicero, Ill.

EXTRA ANT PARDAVIMO

bučernė ir grosernė su visokiais įrankiais naujos mados, du elektriniai vagonai, Cash Register. Galima 4 darbininkams dirbti. Nauja Ice Box. Biznis yra gerai išdirbtas ir lietuvių apgyventoj vietoj. Pardavimo priežastis partneris išleina į kariuomenę. Atsiskaitite tuojau.
1824 Wabansia Ave.,
Chicago, Ill. S. S.

FIGUS PARDAVIMAS

Parsiduoda turtingai inrengtas 3 seimynų murinis, naujas namas, Cicero, Ill., lietuviškoje kolonijoje. Muras storas 12 colių iki stogui. Visų trijų seimynų pagyvenimai turi po 6 kambarius ir maudines. Vidus įrengimas pagal naujusius mados ir šioje kolonijoje turtingiausiai. Kieto medžio (mahagony) viduau išgraziinimas. Parsiduoda labai pigiai. Priežastis pardavimo, pagėdavimas atsilyginti su visais skolininkais. Iš kaimo reikia imokėti \$3000.00. Jei su trumpu laiku \$1,500.00. Likusieji ant lengvų išmokėsių. Parsiduoda pats savininkas. Teško pirkti gero kataliko lietuviu.

Taipgi jei kas atsisrastų paskolinti \$1000.00 ant antro mortgage ne ant vieno metų, tai to namo neparduotų morkėčiau 6 procentų.

JULIJONAS ŠLIOGERIS

1424 So. 50-th Ct.,
Cicero, Ill.

Atyda Šiaučiams!

Vienas mažas "finisher" su motoru geriausia stovyja, antras rankinis Jack skura ir kiti šiaučiams reikalingi dalykai, gaunami pigiai pas

K. KAPLAN & SONS

4608 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Telefonas Yards 3404.

AKIŲ
SPECIALISTAS

Kreivos akys pataloms su vienu kartu. Kiliorformos neduoda. Suvirš 800 akų išgydyta. Atelkite ant egzaminu pas Gydytoją ir Chirurgą, kuris yra užbaigęs mokslus ir kuris specialiai tuomi užsima, ir vien tik gydo: Akis, Ausis, Nosis ir Gerklės ligas. Patarimas Dykai.

Silpnos akys Skaudama nosis
Skaudamos akys Bėganti nosis
Raudonos akys Kreiva nosis
Kreivos akys Užkimsta nosis
Negirdžiančios ausys Skaudama gerklė
Bėgančios ausys Silpna gerklė
Užciančios ausys Cataro gerklė
Užkimstos ausys Perdidelė gerklė

FRANKLIN O. CHARTER, M. D.
20 metų ant State Gatvės
120 S. State Gat., Chicago, Ill.
Val. 9 iki 7, nedėdomis 10 iki 12

Tel. Cicero 253.
Dr. S. NAIKELIS
LIETUVIŠKŲ GYDYTOJAS
IR CHIRURGAS

4547 W. 14th St., Cicero, Ill.
VALANDOS: nuo 9 iki 12 rytto,
nuo 2 iki 5 po pietų, nuo 7 iki 9 vak. Nedėdomis: nuo 9—12.

Telefonas: McKinley 5764
Dr. A. K. RUTKAUSKA
GYDO VISOKIAS LIGAS

2457 South Western Boulevard
Kampas W. 35-tos Gatvės

Kiekvienam name Sloan's Linimentas yra užsitaravę vieta valsty skrynoj kaip pagelbetojos nuo skausmų. Greitai atleidžia be jokio trinimo sustingusias muskulus. Grynesnis ir geresnis negu kokie pleistral arba mostis ir nenudauzo skuros. Delumatizmo, neuralgijos skaudamų stremų, išsiskutinų, sumušimų ir kitų ligų vartok Sloan's Liniment.

Sloan's
Liniment
KILLS PAIN

Telefonas Boulevard 7179
Dr. P. ŽILVITIS
DAKTARAS

CHIRURGAS
2515 South Halsted Gatvė
CHICAGO, ILL.

Didelis Iškilmingas Piknikas

PARENOTAS

DRAUGYSTĖS ŠV. ANTANO IŠ PADVOS:
Nedėlioję, Rugpjūčio-August 11, 1918
GEO. M. CHERNAUCKO DARŽE

LYONS, ILL.

Pradžią 9-tą valandą ryte. Įžanga 25c porai. Maloniai užkvičiame visus lietuivius ir lietuvaites, senus ir jaunus atsiankyti ant mūsų iškilmingo pikniko, kur galėsite linkmaliai praleisti laiką tyrame ore ir prie gražios muzikos pasišokti. Nepamirškite virš minėtos dienos. Kviečia visus KOMITETAS.

United States Food Administration License No. 06901

BANKES' The Best
COFFEE 26c
19c
a lb.

Home Blend vežimų parduojasi ir daug krautuvų parduoda už patį kavą po 30c.

GERIAUSIS SVIESTAS 46c	Riešutų Sviestas Labai geras po 29c	0000A Geriausia Bankos sulygine su bent, kokis, 1/4 sv. 14c	DAIRY SVIESTAS 41c
---------------------------	---	---	--------------------------

WEST SIDE
1373 Milwaukee av
2054 Milwaukee av
1045 Milwaukee A
1510 W. Madison av
2330 W. Madison st.

1644 W. Chicago av
1836 Blue Island av
2612 W. North av
1217 So. Halsted st.
1832 So. Halsted st.
1513 W. 12th st.

SOUTH SIDE
3103 W. 32nd st.
3032 Westworth av
3427 So. Halsted st.
4729 S. Ashland av.

NORTH SIDE
406 W. Division st
720 W. North av.
2540 Lincoln av.
3244 Lincoln av.
3413 N. Clark st.